ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ
ΙΔΡΥΜΑ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

2018 – 2021

Για την Πράξη «Ανάπτυξη Ικανοτήτων Ανθρωπίνου Δυναμικού σε Υπηρεσίες Κοινωνικής Πρόνοιας με Έμφαση στις Δομές της Εκκλησίας» (MIS 5004190) που συγχρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους

1. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΡΟΝΟΙΑΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΣΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ (28 διδακτικές ώρες)

Α/Α	Τίτλος Επιμέρους Θεματικής Ενότητας	Ώρες
1.1.	Έναρξη – περιεχόμενο και στόχοι προγράμματος – εισαγωγή στο πρόγραμμα	1
1.2.	Οι φάσεις εξέλιξης της οικογενειακής ζωής	3
2.	Σύγχρονη εκκλησιαστική προσέγγιση της θεολογίας του γάμου	4
3.	Η στήριξη της οικογενειακής ισορροπίας απέναντι στα προβλήματα της νηπιακής και παιδικής ηλικίας	4
4.	Η στήριξη της οικογενειακής ισορροπίας απέναντι στα προβλήματα της εφηβικής ηλικίας	4
5.	Η ισορροπία της οικογένειας μετά την αναχώρηση των παιδιών	4
6.	Μεθοδολογία και τρόποι της συμβουλευτικής υποστήριξης της οικογένειας	4
7.1	Εκκλησιαστικές πρακτικές παρεμβάσεις στην υποστήριξη των ενδοοικογενειακών σχέσεων	2
7.2	Αξιολόγηση εκπαιδευομένων – Παρουσίαση εργασιών – Ανατροφοδότηση στόχων	2

2. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΡΟΝΟΙΑΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΣΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΦΗΒΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ (28 διδακτική ώρες)

Α/Α	Τίτλος Επιμέρους Θεματικής Ενότητας	Ώρες
1.1.	Έναρξη – περιεχόμενο και στόχοι προγράμματος – εισαγωγή στο πρόγραμμα	1
1.2.	Συγκρότηση της ταυτότητας του παιδιού εντός της γονεϊκής σχέσης	3
2.	Ψυχολογικά και αναπτυξιακά προβλήματα του νήπιου και του παιδιού	4
3.	Ψυχολογικά και αναπτυξιακά προβλήματα της εφηβείας	4
4.	Η δόμηση της θρησκευτικότητας του παιδιού και εφήβου	4
5.	Παραπτωματικές-αποκλίνουσες συμπεριφορές της εφηβείας	4
6.	Εκκλησιαστικές παρεμβάσεις στην αντιμετώπιση των προβλημάτων παιδιών και εφήβων	4
7.	Αξιολόγηση εκπαιδευομένων – Παρουσίαση εργασιών – Ανατροφοδότηση στόχων	4

3. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΡΟΝΟΙΑΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΝΟΣΟΥΝΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΟΙΚΕΙΩΝ ΤΟΥΣ (28 διδακτικές ώρες)

Α/Α	Τίτλος Επιμέρους Θεματικής Ενότητας	Ώρες
1.1.	Έναρξη – περιεχόμενο και στόχοι προγράμματος – εισαγωγή στο πρόγραμμα	1
1.2.	Η φροντίδα των ασθενών στην εκκλησιαστική παράδοση	3
2.	Λανθασμένες και ορθή προσέγγιση στη σχέση ασθένειας και αμαρτίας	4
3.	Διαχείριση των επιπτώσεων των χρονίων νόσων	4
4.	Η αξιοποίηση των ψυχολογικών προϋποθέσεων των ασθενών στην εκκλησιαστική υποστήριξή τους	4
5.	Η συναισθηματική εμπλοκή κατά τη φροντίδα του ασθενή	4
6.	Τα δυναμικά της διαδικασίας του ασθενή που πεθαίνει	4
7.	Αξιολόγηση εκπαιδευομένων – Παρουσίαση εργασιών – Ανατροφοδότηση στόχων	4

4. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΡΟΝΟΙΑΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΣΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΕΝΘΟΥΣ (28 διδακτικές ώρες)

Α/Α	Τίτλος Επιμέρους Θεματικής Ενότητας	Ώρες
1.1.	Έναρξη – περιεχόμενο και στόχοι προγράμματος – εισαγωγή στο πρόγραμμα	1
1.2.	Εκκλησιολογικές και μεθοδολογικές προϋποθέσεις υποστήριξης των πενθούντων	3
2.	Πρακτικές παρεμβάσεις στην εκκλησιαστική υποστήριξη των πενθούντων	4
3.	Ψυχοκοινωνικές διαστάσεις του πένθους	4
4.	Η χρήση της νεκρώσιμης ακολουθίας και των ιερών μνημόσυνων για την ψυχολογική υποστήριξη των πενθούντων	4
5.	Ποιμαντική και ψυχολογική υποστήριξη της χηρείας	4
6.	Ποιμαντικές και ψυχολογικές παρεμβάσεις σε ειδικές καταστάσεις του πένθους	4
7.	Αξιολόγηση εκπαιδευομένων – Παρουσίαση εργασιών – Ανατροφοδότηση στόχων	4

5. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΥ ΒΙΟΥ (28 διδακτικές ώρες)

Α/Α	Τίτλος Επιμέρους Θεματικής Ενότητας	Ώρες
1.1.	Έναρξη – περιεχόμενο και στόχοι προγράμματος – εισαγωγή στο πρόγραμμα	1
1.2.	Ειδικά θέματα ποιμαντικής της οικογένειας – οι μεταβολές στις σύγχρονες κοινωνίες και η επίδραση τους στην οικογένεια - νέες μορφές οικογένειας	3
2.	Η οικογένεια ως σύστημα, η λειτουργική οικογένεια - η κρίση στο θεσμό της οικογένειας	4
3.	Η περιγραφή και η σημασία του ρολού του πατέρα και της μητέρας σε περιστάσεις κρίσης	4
4.	Η εξισορρόπηση επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής	4
5.	Οι επιπτώσεις του διαζυγίου στα μέλη της οικογένειας	4
6.	Προγράμματα ποιμαντικής για τον γάμο και την οικογένεια. πρωτοβουλίες για δραστηριότητες και εκπαίδευση από την περίοδο προ του γάμου, ως τον έγγαμο βίο και τις σχολές γονέων	4
7.	Αξιολόγηση εκπαιδευομένων – παρουσίαση εργασιών – ανατροφοδότηση στόχων	4

6. ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΒΙΑΣ (28 διδακτικές ώρες)

Α/Α	Τίτλος Επιμέρους Θεματικής Ενότητας	Ώρες
1.1.	Έναρξη – περιεχόμενο και στόχοι προγράμματος – εισαγωγή στο πρόγραμμα	1
1.2.	Εισαγωγή και ανάλυση της έννοιας της βίας με βάση την Αγία Γραφή και την εκκλησιαστική γραμματεία	3
2.	Εισαγωγή και ανάλυση της μορφών της βίας με βάση τις έρευνες των κοινωνικών επιστημών - οι ενδογενείς και εξωγενείς παράγοντες που ευνοούν την εμφάνιση του φαινομένου της βίας	4
3.	Η ενδοοικογενειακή βία και οι μορφές της. Τα χαρακτηριστικά του θύτη και του θύματος	4
4.	Οι συνέπειες της ενδοοικογενειακής βίας στα μέλη της οικογένειας	4
5.	Εισαγωγή στις μεθόδους πρόληψης και αντιμετώπισης σύμφωνα με τις αρχές της ποιμαντικής θεολογίας και των κοινωνικών επιστημών - η διαφυλική αγωγή ως τρόπος αντιμετώπισης της ενδοοικογενειακής βίας (σχεδιασμός προγραμμάτων και διδακτικών σεναρίων)	4
6.	Η νομοθεσία, οι υπάρχουσες δομές πρόληψης και αντιμετώπισης, η εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα και η εφαρμογή τους ως άξονας πρόληψης των φαινομένων βίας. Η ενορία ως κοινότητα και ο σχεδιασμός σχεδίων πρόληψης. Η τοπική αυτοδιοίκηση, οι δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς και ο σχεδιασμός σχεδίων πρόληψης	4
7.	Αξιολόγηση εκπαιδευομένων – παρουσίαση εργασιών – ανατροφοδότηση στόχων	4

7. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ (28 διδακτικές ώρες)

Α/Α	Τίτλος Επιμέρους Θεματικής Ενότητας	Ώρες
1.1.	Έναρξη – περιεχόμενο και στόχοι προγράμματος – Εισαγωγή στο πρόγραμμα	1
1.2.	Η φύση και τα χαρακτηριστικά των ψυχικών νοσημάτων	3
2.	Ιστορία των κοινωνικών και θρησκευτικών αντιλήψεων απέναντι στην ψυχική νόσο. Η προκατάληψη και το στίγμα σήμερα	4
3.	Κατηγορίες των ψυχικών νοσημάτων των ενηλίκων. Βασικά διαγνωστικά κριτήρια	4

4.	Ψυχοπαθολογία του παιδιού και του εφήβου	4
5.	Διαταραχές προσωπικότητας και η ποιμαντική τους σημασία	4
6.	Τα επίπεδα της πρόληψης των ψυχικών διαταραχών και οι αντίστοιχες ποιμαντικές παρεμβάσεις. Εκκλησιαστικές δράσεις στην υποστήριξη των ψυχικώς νοσούντων	4
7.	Αξιολόγηση εκπαιδευομένων – παρουσίαση εργασιών – ανατροφοδότηση στόχων	4

8. ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΧΡΟΝΙΩΣ ΠΑΣΧΟΝΤΩΝ (28 διδακτικές ώρες)

Α/Α	Τίτλος Επιμέρους Θεματικής Ενότητας	Ώρες
1.1.	Έναρξη – περιεχόμενο και στόχοι προγράμματος – εισαγωγή στο πρόγραμμα	1
1.2.	Ιστορική, θεολογική και επιστημονική θεώρηση της χρόνιας νόσου	3
2.	Η έννοια της χρόνιας νόσου – διάγνωση- στάδια αντίδρασης του ασθενή- ενδεχόμενες επιπλοκές – ψυχοκοινωνική προσέγγιση	4
3.	Βασικές αρχές επικοινωνίας με τον ασθενή και το περιβάλλον του. Μέθοδοι προσέγγισης	4
4.	Εκπαίδευση στην αυτοδιαχείριση της χρόνιας νόσου και η συνδρομή των κληρικών και λαϊκών στελεχών της Εκκλησίας	4
5.	Το σύνδρομο της επαγγελματικής εξουθένωσης (burn out) και η συμβολή της Εκκλησίας	4
6.	Ο θεραπευτικός ρόλος της ορθόδοξης παράδοσης στη διαχείριση των χρονίως πασχόντων και των οικείων τους	4
7.	Αξιολόγηση εκπαιδευομένων – παρουσίαση εργασιών – ανατροφοδότηση στόχων	4

9. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΡΟΝΟΙΑΚΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΑΙΧΜΗΣ
(28 διδακτικές ώρες)

Α/Α	Τίτλος Επιμέρους Θεματικής Ενότητας	Ώρες
1.1.	Έναρξη – περιεχόμενο και στόχοι προγράμματος – εισαγωγή στο πρόγραμμα	1
1.2.	Τοποθέτηση προβλήματος. Σύγχρονες επιτακτικές ανάγκες κοινωνικής προσφοράς	3

2.	Η θέση της φιλανθρωπίας μέσα στην ποιμαντική διακονία της Εκκλησίας (θεωρητική τοποθέτηση, ενστάσεις, προβλήματα)	4
3.	Αρχές κοινωνικής εργασίας. Δεοντολογία του επαγγέλματος του κοινωνικού λειτουργού, διλήμματα, δυσκολίες, αναλογίες για τους εκπαιδευομένους. Παρουσίαση περιπτώσεων κοινωνικής εργασίας	4
4.	Εθελοντισμός στην κοινωνικοπρονοιακή εργασία, αρχές, εκπαίδευση εθελοντών, εποπτεία	4
5.	Εξουθένωση από την κοινωνικοπρονοιακή εργασία. Αντιμετώπιση των συνεπειών της καθημερινής τριβής με την επαιτεία και τις ιδιαιτερότητες της κοινωνικής διακονίας	4
6.	Παρουσίαση και γνωριμία με φορείς (εκκλησιαστικούς και άλλους) κοινωνικοπρονοιακής μέριμνας, νέες δυνατότητες κοινωνικοπρονοιακής προσφοράς, άνοιγμα στην κοινότητα	4
7.	Αξιολόγηση εκπαιδευομένων – παρουσίαση εργασιών – ανατροφοδότηση στόχων	4

<u>10. Η ΕΝΟΡΙΑ ΩΣ ΚΥΤΤΑΡΟ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΡΟΝΟΙΑΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ</u> (28 διδακτικές ώρες)

Α/Α	Τίτλος Επιμέρους Θεματικής Ενότητας	Ώρες
1.1.	Έναρξη – περιεχόμενο και στόχοι προγράμματος – εισαγωγή στο πρόγραμμα	1
1.2.	Ο ιερέας ως εμπνευστής, σύμβουλος και ποιμένας – συνοδοιπόρος στις σύγχρονες απαιτήσεις των ενοριτών του	3
2.	Η ευαισθητοποίηση των ενοριτών, η ενεργός συμμετοχή τους και η συνεργατικότητα – το φαινόμενο και ο ρόλος του εθελοντισμού	4
3.	Ενοριακές δράσεις για τη σύγχρονη οικογένεια: μοιραζόμενοι εμπειρίες, λάθη και όνειρα	4
4.	Η ενορία ως χώρος κοινωνικοποίησης και ευαισθητοποίησης των παιδιών και των εφήβων	4
5.	Το κοινωνικοπρονοιακό ενοριακό έργο: τόπος και τρόπος έκφρασης της τοπικής αλληλεγγύης και συνεργασίας	4
6.	Η ζωντανή ενοριακή ζωή ως «κέντρο πρόληψης» εξαρτησιογόνων ουσιών	4
7.	Αξιολόγηση εκπαιδευομένων – παρουσίαση εργασιών – ανατροφοδότηση στόχων	4